

Bemærkninger til forslaget

De hidtidige forebyggelsestiltag har ikke været nok til at imødekomme de store udfordringer for folkesundheden, og der er derfor behov for at tage stærkere redskaber i brug for at forbedre den danske folkesundhed.

Tiltagene i dette beslutningsforslag er en del af en række beslutningstiltag, som SF foreslår gennemføre med henblik på at forbedre den danske folkesundhed.

Flere rapporter har vist, hvordan flere og flere danskere udvikler livsstilsrelaterede sygdomme. Samtidig betyder den demografiske udvikling, at der i fremtiden vil komme flere og flere ældre danskere med kroniske sygdomme, livsstilsrelaterede sygdomme og andre lidelser. Der er et massivt behov for at forebygge nu, hvis vi skal imødekomme de fremtidige udfordringer. De hidtidige forebyggelsesstrategier og tiltag på sundhedsområdet har vist sig langt fra at være tilstrækkelige til at bremse udviklingen i væksten af bl.a. de livsstilsrelaterede sygdomme.

Der er derfor behov for at tage nye initiativer og for at gøre de sunde valg mere tilgængelige og nemmere at vælge, hvis vi skal begrænse antallet af danskere, der fremover vil komme til at lide af livsstilsrelaterede sygdomme.

Det er ikke nok at lave informationskampagner om, hvordan borgerne bør leve deres liv. Det giver ikke i tilstrækkelig grad borgerne incitament til at leve et sundt liv. Borgerne skal udstyres med reelle muligheder for at løfte deres personlige ansvar. Sundhed er et delt ansvar mellem borger og samfund. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at have fokus på, hvordan den enkelte kan forbedre sin sundhed. I dag er samfundet med sin teknologiske udvikling indrettet på en måde, der gør, at bekvemmelighed, dovenskab og fedme fremmes. Det er indrettet på en måde, som fremmer sundhedsproblemer i stedet for at afhjælpe dem. Som samfund skal vi sikre sundere rammer, muligheder og tilbud, der giver borgerne reelle muligheder for at løfte deres personlige ansvar for sundhed. Vi skal skabe bedre muligheder for sunde valg.

Derfor skal vi frem for kun at have fokus på livsstil tage fat på levevilkårene og de strukturer, som påvir-

ker den enkeltes livsstil og folkesundheden. Når vi ændrer på de strukturer, som skaber den u hensigtsmæssige livsstil og påvirker sundheden negativt, kan vi ramme bredere i befolkningen end ved kun at have fokus på livsstil og den enkeltes ansvar.

Tilgængelighed er centralt med hensyn til at foretage de sunde valg; hvis sunde madvarer er mere tilgængelige end usunde, vil flere vælge det sunde.

Vi ved, at noget af det, der er mest virkningsfuldt, er påbud og regler, når man vil begrænse tilgængeligheden og forbruget af alkohol, cigaretter og usunde fødevarer.

Eksempelvis er alkoholforbruget påvirket af prisen på alkohol. I Norge og Sverige er der en restriktiv adgang til alkohol, og disse lande har et lavere forbrug af alkohol pr. indbygger end Danmark.

Det er ikke kun sundhedspolitikken, der er vigtig. Også inden for trafik, miljø, byplanlægning m.v. er der brug for at skabe øgede incitament for at fremme de sunde løsninger. Hvis man eksempelvis ser på den fysiske aktivitet, skyldes det samlede lave fysiske aktivitetsniveau primært strukturændringer i samfundet. Ved således at lave strukturelle ændringer kan den fysiske aktivitet i dagligdagen øges.

Ulighed i sundhed

Forebyggelse, der udelukkende baseres på massekampagner og en individorienteret indsats, giver som regel øget ulighed med hensyn til sundhed, idet det er de ressourcerstærke borgere, som oftest tager imod kampagner og individuelle tilbud. Samtidig er det disse borgere, som har mulighed for at gennemføre de relevante adfærdsendringer. Strukturelle tiltag har derimod potentialet for at have virkning også for de socialt dårligt stillede¹. At gennemføre strukturelle tiltag kan således være med til at mindske den sociale ulighed med hensyn til sundhed frem for mange andre og hidtidige forebyggelsestiltag, som har øget og øger den sociale ulighed med hensyn til sundhed.

Eksempelvis kan en prispolitik på tobak og alkohol være med til at udligne den sociale ulighed. Afgifter og subsidier har stor indflydelse på de grupper, der har